SMĚRNICE

SMĚRNICE RADY (EU) 2018/131

ze dne 23. ledna 2018,

kterou se provádí dohoda uzavřená Svazem provozovatelů námořních plavidel Evropského společenství (ECSA) a Evropskou federací pracovníků v dopravě (ETF) za účelem změny směrnice 2009/13/ES v souladu se změnami Úmluvy o práci na moři z roku 2006 přijatými v roce 2014, které Mezinárodní konference práce schválila dne 11. června 2014

(Text s významem pro EHP)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 155 odst. 2 ve spojení s čl. 153 odst. 1 písm. a), b) a c) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Podle čl. 155 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) mohou sociální partneři společně požádat, aby byly dohody jimi uzavřené na úrovni Unie provedeny rozhodnutím Rady na návrh Komise.

(2) Směrnice Rady 2009/13/ES ([1]) provedla dohodu uzavřenou dne 19. května 2008 Svazem provozovatelů námořních plavidel Evropského společenství (ECSA) a Evropskou federací pracovníků v dopravě (ETF) s cílem začlenit do práva Unie závazná ustanovení Úmluvy o práci na moři z roku 2006 (dále jen „úmluva MLC“) přijaté Mezinárodní organizací práce (MOP), aby byly platné právní předpisy Unie aktualizovány na základě norem úmluvy MLC, které byly pro námořníky příznivější. Směrnice usilovala o zlepšení pracovních podmínek námořníků, zejména co se týká pracovních dohod, pracovní doby, repatriace, profesního vývoje a rozvoje kvalifikace, ubytování a rekreačních zařízení, potravin a stravování, ochrany zdraví a bezpečnosti při práci, zdravotní péče a postupů projednání stížnosti.

(3) Po mezinárodních zasedáních odborníků zahájila MOP postup k přijetí změn úmluvy MLC, které se zabývají problémy souvisejícími jednak s opuštěním námořníků a finanční zárukou, jednak s nároky spojenými s úmrtím nebo dlouhodobou pracovní neschopností námořníků. Zvláštní tripartitní výbor zřízený podle úmluvy MLC přijal na zasedání ve dnech 7. až 11. dubna 2014 dvě změny týkající se těchto záležitostí. Část pozměněných pravidel spadala do pravomoci Unie a týkala se záležitostí, k nimž přijala Unie pravidla, zejména v oblasti sociální politiky a dopravy. Rada proto přijala dne 26. května 2014 rozhodnutí 2014/346/EU ([2]) stanovící postoj, který měl být zaujat jménem Unie na 103. zasedání Mezinárodní konference práce. Postojem Unie bylo podpořit schválení změn kodexu úmluvy MLC (dále jen „změny úmluvy MLC z roku 2014“).

(4) Změny úmluvy MLC z roku 2014 byly schváleny na 103. zasedání Mezinárodní konference práce dne 11. června 2014 v Ženevě a vstoupily v platnost dne 18. ledna 2017. Týkají se poskytnutí účinného systému finanční záruky, který má chránit práva námořníků v případě opuštění a zajistit odškodnění pro smluvní nároky v případě úmrtí nebo dlouhodobé pracovní neschopnosti námořníků v důsledku pracovního úrazu, nemoci z povolání nebo pracovního rizika. Tyto změny zdokonalují a optimalizují stávající systém ochrany námořníků, včetně povinnosti, aby lodě měly na palubě písemné doklady o systému finanční záruky, a rozšiřují systém tak,

([1]) Směrnice Rady 2009/13/ES ze dne 16. února 2009, kterou se provádí dohoda k Úmluvě o práci na moři z roku 2006, uzavřená Svazem provozovatelů námořních plavidel Evropského společenství (ECSA) a Evropskou federací pracovníků v dopravě (ETF) a kterou se mění směrnice 1999/63/ES (Úř. věst. L 124, 20.5.2009, s. 30).

([2]) Rozhodnutí Rady 2014/346/EU ze dne 26. května 2014 o postoji, který se má zaujmout jménem Evropské unie na 103. zasedání Mezinárodní konference práce, pokud jde o změny kodexu Úmluvy o práci na moři (Úř. věst. L 172, 12.6.2014, s. 28).

aby zahrnoval dvě nové situace v případě opuštění. Jde o případy, kdy byli námořníci opuštěni bez nezbytného zajištění a podpory, a o případy, kdy majitel lodi jednostranně přerušil své vazby s námořníkem, včetně nevyplacení smluvní mzdy po dobu alespoň dvou měsíců.

(5) Dne 5. prosince 2016 uzavřeli sociální partneři v odvětví námořní dopravy – Svaz provozovatelů námořních plavidel Evropského společenství (ECSA) a Evropská federace pracovníků v dopravě (ETF) – dohodu (dále jen „dohoda sociálních partnerů“) o změně směrnice 2009/13/ES v souladu se změnami úmluvy MLC z roku 2014. Dne 12. prosince 2016 Komisi požádali, aby podle čl. 155 odst. 2 Smlouvy o fungování EU předložila návrh směrnice Rady k provedení uvedené dohody.

(6) Dohoda sociálních partnerů reprodukuje obsah závazných ustanovení změn úmluvy MLC z roku 2014. První změna týkající se systému finanční záruky v případě opuštění námořníků souvisí s bezpečností a ochranou zdraví při práci i pracovními podmínkami, a vztahuje se na ni tudíž čl. 153 odst. 1 písm. a) a b) Smlouvy o fungování EU. Na druhou změnu týkající se požadavků na systém finanční záruky k zajištění odškodnění v případě úmrtí nebo dlouhodobé pracovní neschopnosti námořníků v důsledku pracovního úrazu, nemoci z povolání nebo pracovního rizika se vztahuje čl. 153 odst. 1 písm. c) Smlouvy o fungování EU týkající se sociálního zabezpečení a sociální ochrany pracovníků. Dohoda sociálních partnerů se proto týká záležitostí, na něž se vztahuje článek 153 Smlouvy o fungování EU, a podle čl. 155 odst. 2 Smlouvy o fungování EU může být provedena rozhodnutím Rady na návrh Komise. Pro účely článku 288 Smlouvy o fungování EU je vhodným nástrojem pro provedení dohody partnerů směrnice.

(7) V souladu se sdělením Komise ze dne 20. května 1998 o přizpůsobení a podpoře sociálního dialogu na úrovni Společenství posoudila Komise reprezentativnost smluvních stran a zákonnost každého ustanovení dohody sociálních partnerů.

(8) Dohoda sociálních partnerů mění dohodu uzavřenou dne 19. května 2008 mezi ECSA a ETF s ohledem na úmluvu MLC, která byla připojena ke směrnici 2009/13/ES, a začleňuje do uvedené směrnice změny úmluvy MLC z roku 2014 v zájmu zlepšení pracovních podmínek, ochrany zdraví a bezpečnosti při práci a sociální ochrany námořníků na palubách lodí plujících pod vlajkou některého členského státu.

(9) Změnou směrnice 2009/13/ES začlení dohoda sociálních partnerů závazná ustanovení změn úmluvy MLC z roku 2014 do oblasti působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/54/EU ([1]) a do systému dohledu a kontroly dodržování práva Unie, včetně jurisdikce Soudního dvora Evropské unie. To pravděpodobně povede k důslednějšímu dodržování uvedených ustanovení členskými státy a majiteli lodí.

(10) Aniž jsou dotčena ustanovení dohody sociálních partnerů o návazných opatřeních a přezkumu sociálními partnery na úrovni Unie, bude Komise sledovat uplatňování této směrnice a dohody sociálních partnerů.

(11) Členské státy mohou provedením této směrnice pověřit sociální partnery, jestliže o to sociální partneři společně požádají a jestliže členské státy přijmou všechna nezbytná opatření k zajištění toho, aby mohly kdykoli zaručit výsledky vyžadované touto směrnicí.

(12) Podle čl. 155 odst. 2 Smlouvy o fungování EU informovala Komise Evropský parlament a zaslala mu znění svého návrhu této směrnice.

(13) Tato směrnice dodržuje základní práva a ctí zásady uznávané Listinou základních práv Evropské unie, a zejména článkem 31 uvedené Listiny.

(14) Jelikož cílů této směrnice, totiž zlepšení pracovních podmínek, ochrany zdraví a bezpečnosti při práci a sociální ochrany pracovníků v odvětví námořní dopravy, což je přeshraniční odvětví působící pod vlajkami různých členských států, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.

([1]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/54/EU ze dne 20. listopadu 2013 o některých povinnostech státu vlajky ohledně souladu s Úmluvou o práci na moři z roku 2006 a jejího prosazování (Úř. věst. L 329, 10.12.2013, s. 1).

(15) Směrnice 2009/13/ES by proto měla být odpovídajícím způsobem změněna,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Touto směrnicí se provádí dohoda uzavřená mezi Svazem provozovatelů námořních plavidel Evropského společenství (ECSA) a Evropskou federací pracovníků v dopravě (ETF) dne 5. prosince 2016 za účelem změny směrnice 2009/13/ES v souladu se změnami úmluvy MLC z roku 2014.

Článek 2

Podle dohody sociálních partnerů se Dohoda k Úmluvě o práci na moři z roku 2006 uzavřená mezi ECSA a ETF, jež je obsažena v příloze směrnice 2009/13/ES, mění v souladu s přílohou této směrnice.

Článek 3

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 16. února 2020. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

3. Členské státy mohou provedením této směrnice pověřit sociální partnery, jestliže o to sociální partneři společně požádají a jestliže členské státy přijmou všechna nezbytná opatření k zajištění toho, aby mohly kdykoli zaručit výsledky vyžadované touto směrnicí.

Článek 4

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 5

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne 23. ledna 2018.

Za Radu

předseda

V. GORANOV

PŘÍLOHA

V příloze směrnice 2009/13/ES se Dohoda k Úmluvě o práci na moři z roku 2006 uzavřená mezi ECSA a ETF mění takto:

1) V nadpise „Norma A2.5 – Repatriace“ se označení „A2.5“ nahrazuje označením „A2.5.1“.

2) Vkládá se nová norma, která zní:

„Norma A2.5.2 – Finanční záruka

1. Pro provádění pravidla 2.5 odst. 2 stanoví tato norma požadavky k zajištění poskytnutí rychlého a účinného systému finanční záruky, který pomáhá námořníkům v případě jejich opuštění.

2. Pro účely této normy se námořník považuje za opuštěného, pokud majitel lodi v rozporu s požadavky této dohody nebo podmínkami pracovní dohody námořníka:

   a) neuhradil náklady na repatriaci námořníka nebo

   b) opustil námořníka bez nezbytného zajištění a podpory nebo

   c) jinak jednostranně přerušil své vazby s ním, včetně nevyplacení smluvní mzdy po dobu alespoň dvou měsíců.

3. Každý členský stát zajistí, aby pro lodi plující pod jeho vlajkou existoval systém finanční záruky splňující požadavky této normy. Systém finanční záruky může mít podobu systému sociálního zabezpečení nebo pojištění nebo vnitrostátního fondu či jiných podobných opatření. Jeho podobu určí členský stát po konzultaci s dotčenými organizacemi majitelů lodí a námořníků.

4. Systém finanční záruky poskytuje přímý přístup, dostatečné krytí a urychlenou finanční pomoc v souladu s touto normou jakémukoli opuštěnému námořníkovi na lodi plující pod vlajkou členského státu.

5. Pro účely odst. 2 písm. b) této normy nezbytné zajištění a podpora námořníků zahrnují: adekvátní potraviny, ubytování, zásoby pitné vody, palivo nezbytné pro přežití na palubě lodi a nezbytnou lékařskou péči.

6. Každý členský stát vyžaduje, aby lodě plující pod jeho vlajkou, které musí mít na palubě osvědčení o práci na moři podle vnitrostátních právních předpisů nebo od nichž to od nich majitel vyžaduje, měly na palubě k dispozici osvědčení nebo jiný písemný doklad finanční záruky vydaný poskytovatelem finanční záruky. Kopie musí být na palubě vyvěšena na dobře viditelném místě, kde k ní mají námořníci přístup. Pokud krytí poskytuje více poskytovatelů finanční záruky, musí být na palubě k dispozici doklad vydaný každým z nich.

7. Osvědčení nebo jiný písemný doklad finanční záruky musí být vystaveny v angličtině nebo doprovázeny překladem do angličtiny a obsahovat tyto informace:

   a) název plavidla;

   b) přístav registrace plavidla;

   c) volací značku plavidla;

   d) číslo IMO plavidla;

   e) jméno a adresu poskytovatele nebo poskytovatelů finanční záruky;

   f) kontaktní údaje osob nebo subjektu, které odpovídají za vyřizování žádostí námořníků o pomoc;

   g) jméno majitele lodi;

   h) dobu platnosti finanční záruky a

   i) potvrzení vydané poskytovatelem finanční záruky, že finanční záruka splňuje požadavky normy A2.5.2.

8. Pomoc poskytovaná systémem finanční záruky se udělí neprodleně na žádost podanou námořníkem nebo jím jmenovaným zástupcem, která se opírá o nezbytné odůvodnění nároku v souladu s odstavcem 2 této normy.

9. S ohledem na pravidlo 2.5 musí být pomoc poskytovaná systémem finanční záruky dostatečná k pokrytí:

   a) dlužné mzdy a jiných nároků, které má majitel lodi uhradit námořníkovi na základě pracovní dohody, příslušné kolektivní smlouvy nebo vnitrostátního právního předpisu státu vlajky, s omezením na čtyři měsíce uvedených dlužných mezd a čtyři měsíce kteréhokoli z uvedených dlužných nároků;

   b) všech nákladů, které odůvodněně vznikly námořníkovi, včetně nákladů na repatriaci uvedených v odstavci 10 této normy, a

   c) základních potřeb námořníka, včetně položek, jako jsou adekvátní potraviny, případné ošacení, ubytování, zásoby pitné vody, palivo nezbytné pro přežití na palubě lodi, nezbytná lékařské péče a jakékoli jiné přiměřené náklady nebo poplatky vyplývající z konání nebo opomenutí, které představuje opuštění, až do okamžiku, kdy námořník dorazí domů.

10. Náklady na repatriaci pokrývají cestování vhodnými a rychlými prostředky, obvykle letecky, a zahrnují poskytnutí stravy a ubytování námořníkovi od okamžiku, kdy námořník opustil loď, do okamžiku, kdy námořník dorazí domů, nezbytnou lékařskou péči, přepravu osobních věcí a jakékoli jiné přiměřené náklady nebo poplatky vyplývající z opuštění.

11. Finanční záruka neskončí před koncem doby své platnosti, pokud její poskytovatel neinformoval příslušný orgán státu vlajky nejméně 30 dnů předem.

12. Pokud poskytovatel pojištění nebo jiné finanční záruky zaplatil v souladu s touto normou kterémukoli námořníkovi jakoukoli platbu, získá až do výše částky, kterou uhradil, a v souladu s použitelným právem prostřednictvím subrogace, postoupení pohledávky nebo jiným způsobem práva, která by měl námořník.

13. Žádným ustanovením této normy není dotčeno právo pojistitele nebo poskytovatele finanční záruky na náhradu škody vůči třetím stranám.

14. Ustanovení této normy nejsou zamýšlena jako výlučná ani jimi nejsou dotčena jiná práva, nároky nebo opravné prostředky, jež mohou být také k dispozici k odškodnění námořníků, kteří byli opuštěni. Vnitrostátní právní předpisy mohou stanovit, že jakékoli částky splatné podle této normy lze započítat proti částkám obdrženým z jiných zdrojů v důsledku jakýchkoli práv, nároků nebo opravných prostředků, které mohou být předmětem odškodnění podle této normy.“

3) „Norma A4.2 – Odpovědnost majitelů lodí“ se mění takto:

   a) v nadpise se označení „A4.2“ nahrazuje označením „A4.2.1“;

   b) doplňují se nové odstavce, které znějí:

      „8. Vnitrostátní právní předpisy stanoví, že systém finanční záruky, který zajistí odškodnění podle odst. 1 písm. b) této normy pro smluvní nároky, jak jsou definovány v normě A4.2.2, musí splňovat tyto minimální požadavky:

         a) smluvní odškodnění, je-li stanoveno v pracovní dohodě námořníka a aniž je dotčeno písmeno c) tohoto odstavce, se vyplatí v plné výši a bez prodlení;

         b) neexistuje žádný tlak na přijetí platby v nižší než smluvní výši;

         c) pokud je v důsledku povahy dlouhodobé pracovní neschopnosti námořníka obtížné posoudit plné odškodnění, na které může mít námořník nárok, zašle se uvedenému námořníkovi předběžná platba nebo platby, aby se předešlo nepřiměřené zátěži;

         d) v souladu s pravidlem 4.2 odst. 2 obdrží námořník platbu, aniž tím jsou dotčena ostatní zákonná práva; tuto platbu však může majitel lodi započítat proti jakémukoli odškodnění vyplývajícímu z jakéhokoli jiného nároku, který vznesl námořník vůči majiteli lodi a který vyplývá ze stejné události, a

         e) nárok na smluvní odškodnění může vznést přímo dotčený námořník nebo jeho nejbližší příbuzný nebo zástupce námořníka nebo určený příjemce.

9. Vnitrostátní právní předpisy zajistí, aby námořníci byli předem informováni, pokud má být finanční záruka majitele lodi zrušena nebo ukončena.

10. Vnitrostátní právní předpisy zajistí, aby poskytovatel finanční záruky informoval příslušný orgán státu vlajky, má-li být finanční záruka majitele lodě zrušena nebo ukončena.

11. Každý členský stát vyžaduje, aby lodě plující pod jeho vlajkou měly na palubě k dispozici osvědčení nebo jiný písemný doklad finanční záruky vydaný poskytovatelem finanční záruky. Kopie musí být na palubě vyvěšena na dobře viditelném místě, kde k ní mají námořníci přístup. Pokud krytí poskytuje více poskytovatelů finanční záruky, musí být na palubě k dispozici doklad vydaný každým z nich.

12. Finanční záruka neskončí před koncem doby své platnosti, pokud její poskytovatel neinformoval příslušný orgán státu vlajky nejméně 30 dnů předem.

13. Prostřednictvím finanční záruky se hradí veškeré smluvní nároky, na něž se záruka vztahuje a které vyvstanou během doby platnosti dokladu.

14. Osvědčení nebo jiný písemný doklad finanční záruky musí být vystaveny v angličtině nebo doprovázeny překladem do angličtiny a obsahovat tyto informace:

    a) název plavidla;

    b) přístav registrace plavidla;

    c) volací značku plavidla;

    d) číslo IMO plavidla;

    e) jméno a adresu poskytovatele nebo poskytovatelů finanční záruky;

    f) kontaktní údaje osob nebo subjektu, které odpovídají za vyřizování smluvních nároků námořníků;

    g) jméno majitele lodi;

    h) dobu platnosti finanční záruky a

    i) potvrzení vydané poskytovatelem finanční záruky, že finanční záruka splňuje požadavky normy A4.2.1.“

4) Vkládá se nová norma, která zní:

„Norma A4.2.2 – Nakládání se smluvními nároky

1. Pro účely normy A4.2.1 odst. 8 a této normy se „smluvním nárokem“ rozumí jakýkoli nárok v souvislosti s úmrtím nebo dlouhodobou pracovní neschopností námořníků v důsledku pracovního úrazu, nemoci z povolání nebo pracovního rizika, jak jsou stanoveny ve vnitrostátním právu, pracovní dohodě námořníka nebo kolektivní smlouvě.

2. Systém finanční záruky, jak je stanoven v normě A4.2.1 odst. 1 písm. b), může mít podobu systému sociálního zabezpečení nebo pojištění nebo fondu či jiných podobných opatření. Jeho podobu určí členský stát po konzultaci s dotčenými organizacemi majitelů lodí a námořníků.

3. Vnitrostátní právní předpisy zajistí zavedení účinných opatření, aby bylo možné rychlými a spravedlivými postupů přijímat, řešit a nestranně vypořádávat smluvní nároky týkající se odškodnění podle normy A4.2.1 odst. 8.“